

Asukaslehti 2024–2025

sastamala

14

**Nuoret mukana
päätöksenteossa**

16

**Järvet – Sastamalan
kahdeksas ihme**

28

**Sohvaperunasta
aktiiviliikkujaksi**

sastamala.fi

KAUPUNGINJOHTAJALTA

SYKSYISET TERVEISET

Syksy on ollut leppoisan lämmिन, toivottavasti olette ehtineet nauttia Sastamalasta ja sen luonnon moninaisuudesta vaikkapa marja- ja sienireissuilla. Miten mukavaa onkaan samoilla metsässä luontopoluilla tai nauttia upean vesistömme tarjoamista lukuisista harrastusmahdollisuuksista.

Vesille pääsemme tämän lehden välityksellä ihan ammattilaisen kanssa, kun kalastusopas **Mikko Ollila** vie meidät loppukesän kalastusretkelle (s. 16).

Sastamalassa on hyvä ja turvallista asua. **Juholle** ja **Jonnalle** sekä **pikku-Sennille** paluu kotiseudulle Sastamalaan oli itsestään selvää Helsingissä vietettyjen opiskeluvuosien jälkeen (s. 10). Toisenlaisen, mutta yhtä lailla tyytyväisen näkökulman Sastamalaan saamme ukrainalaisen **Polianetskan** perheen kautta (s. 24).

Sastamalassa on käynnissä toime-
lias rakentamisen vuosi. Koulu-
rakentamista on käynnissä peräti
kolmella taholla: Mouhijärvellä,
Pehulassa ja keskustassa. Näistä
kaikista kohteista voit lukea tästä
lehestä, Mouhijärven keväällä 2025
valmistuvasta koulusta saamme
maistiaisja myös videon muodossa.
Suosittelem tutustumaan. Mouhi-
järven uusi koulu – kuten kaikki
muutkin rakennuskohteet – on
suunniteltu käyttäjien lähtö-
kohdista ja tarpeista.

Toivotan sinulle mukavia lukuhetkiä vuoden 2024–2025 asukaslehden parissa!

Jarkko Malmberg
kaupunginjohtaja

PÄÄTOIMITTAJALTA

Tämä lehti on sinulle

Toista kertaa ilmestyvä Sastamala-asukaslehti on tehty asukkailla asukkaiden näkökulmasta. Olemme tässäkin numerossa halunneet jututtaa eri-ikäisiä asukkaita, yrittäjiä ja muita kaupungin palveluiden käyttäjiä. Olemme myös etsineet näkökulmia, jotka kiinnostavat monia. Toivottavasti onnistuimme.

Otan mielelläni vastaan palautetta ja juttuvinkkejä. Kerro, mistä aiheista juuri sinä haluaisit asukaslehestä lukea.

Parhain terveisin
Maarit Rapp
päätoimittaja
maarit.rapp@sastamala.fi

Ps. Tutustu myös **Asukaslehti goes digi** -videoihin kaupungin verkkosivuilla!

Sastamalan asukaslehti 2024–2025

Päätoimittaja: Maarit Rapp
Toimitus: Tiina Laaninen,
Jaakko Pirttikoski

Sisältötyöryhmä:
Lehden sisältöä ovat ideoineet
Sastamalan eri toimialojen edustajat.

Taitto: Daddy Finland Oy
Paino: Printall AS
Kannen kuva: Tiina Laaninen

TÄSSÄ NUMEROSSA

4

Uusi instrumentti haltuun seni-
ori-iässä.

6

Pienet lapsetkin tarvitsevat digita-
itoja.

10

Juho ja Jonna muuttivat
takaisin kotiseudulle.

24

Sastamalaan on ollut hyvä
kotiutua.

sastamala
2024–2025

2 KAUPUNGINJOHTAJAN
TERVEHDYS
Päätoimittajalta.

4 ANNA SEN SOIDA
Maritta ja Jukka Laihon
viikkoon mahtuu
monta musiikkihetkeä.

6 MEDIAKASVATUS
ON OSA PÄIVÄKOTIEN
ARKEA
Digita-
itoja opetellaan
Sastamalassa jo päivä-
kodista lähtien.

8 TYÖLLISYYDESTÄ
ELINVOIMAA KOKO
KAUPUNKIIN
Työvoimapa-
velut
siirtyvät kun-
nille
vuoden 2025
alussa.

10 TAKAISIN KOTIIN
Juho ja Jonna löysivät
Sastamalasta parhaan
paikan perhe-elämälle.

13 LYHYESTI
14 SASTAMALAN NUORISO
VAHVASTI MUKANA
PÄÄTÖKSENTEOSSA
Sastamalassa lapset
ja nuoret pääsevät
vaikuttamaan.

16 JÄRVET – SASTAMALAN
KAHDEKSAS IHME
Sastamalan kalaisat
vedet ovat Mikolle
mieluisa työmaa.

18 ÄKEISTÄ PORAVAUNUI-
HIN JA RAIDELIIKENTEN
RAKENTEISIIN
Kiikoslainen Ukko Works
on hurjalla kasvu-uralla.

20 SYKEROCK TÄYTTÄÄ
VEXVE AREENAN

21 OPISTON RUOKAKURSSIT
VIEVÄT UUSIEN MAKUJEN
ÄÄRELLE

22 NYKYAIKAISET KOULUT
TUKEVAT OPPIMISEN
UUSIA MUOTOJA
Uudet koulut tarjoavat
tiloja tulevaisuutta varten.

24 SASTAMALAAN ON
OLLUT HYVÄ KOTIUTUA
Ukrailalainen Polianetskan
perhe viihtyy Sastamalassa.

26 KOTOISA JA LAADUKAS
LÄHILUKIO
Nykyisen Vammalan lukion
ensimmäiset opiskelijat
aloittivat opintonsa
120 vuotta sitten.

28 YHDESSÄ LIIKKEELLE
Sohvaperunasta
aktiiviliikku-
jaksi.

30 KOIRAPUISTOSSA
RIITTÄÄ NUUHKITTAVAA
Osallistuvan budjetoinnin
voimalla rakennettiin
uusi koirapuisto.

Lue QR-koodi ja tutustu asukas-
lehden verkkoversioon ja videoihin.

ANNA SEN SOIDA

– Uusi instrumentti haltuun seniori-iässä

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Maritta ja Jukka Laihon kotona soi usein flyygeli, sillä molemmat käyvät pianotunneilla Sastamalan musiikkiopistossa.

Oma pianotunti, bändi, muha, kuoro.
Maritta ja Jukka Laihon viikkoon mahtuu monta musiikkihetkeä. Yhä useampi musiikkiopistolainen on Laihojen tapaan aikuinen.

Oskar Merikannon Valse Lenten sävelet soivat **Maritta ja Jukka Laihon** kodissa. Maritta harjoittelee sähköflyygelin ääressä soittoläksyään omaa pianotuntiaan varten. Jonkin ajan kuluttua flyygelin taakse istahtaa Jukka ja sävelet vaihtuvat valssista jazziin.

Maritta ja Jukka ovat harrastaneet Sastamalan musiikkiopistossa pianonsoittoa neljän vuoden ajan. He käyvät viikoittain myös muhassa eli musiikin hahmotusaineiden oppitunnilla. Tutuiksi vuosien varrella ovat tulleet myös aikuis-ten oma bändi sekä yksinlaulutunnit.

– Näin neljä vuotta sitten ilmoituksen, jossa musiikkiopisto etsi senioreita, jotka haluavat oppia soittamaan pianoa.

Innostuimme ja saimme houkutteltua mukaan myös samanikäisiä tuttuamme niin, että meille syntyi oma hahmotusaineiden ryhmä, Maritta Laiho kertoo.

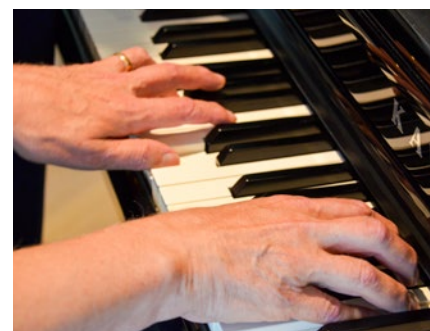
Musiikki elämäntapana

➤ Musiikilla on ollut tärkeä rooli Laihojen perheessä aina. Jukka muistelee, miten jokaista kolmesta lapsesta kuljettiin aikanaan omille soittotunneilleen Itä-Helsingin musiikkiopistoon.

– Monta kertaa töiden jälkeen oli kiire ehtiä ajoissa kускаamaan lapset tunneilleen, mutta meille oli tärkeää kannustaa lapsia musiikin pariin, Jukka Laiho sanoo.

Yhdelle lapsista musiikista tuli ammatti, muilla se on säilynyt harrastuksena. Maritta kertoo laulaneensa ehtimisen mukaan työvuosinaan Helsingissä kuorossa. Jukka haaveili pienenä kitaransoitosta, mutta hänen lapsuudessaan lapsia rohkaistiin harvoin soittoharrastuksen pariin.

– Kun muutin Helsinkiin opiskelemaan 1971, ostin akustisen kitaran. Olen ollut siitä saakka harrastelijakitaristi, tosin nuotinlukutaitoni on jäänyt vaatimattomaksi.

Eläkkeellä on aikaa omaan musiikkiharrastukseen enemmän kuin työ- tai ruuhkavuosina.

– On upeaa, että täällä myös seniorit voivat aloittaa instrumenttiopinnot musiikkiopistossa, Maritta sanoo.

Pääsykokeita ei ole, vaan oppilaaksi pääsee ottamalla yhteyttä musiikkiopistoon.

– Jokaisen soittamisesta kiinnostuneen kannattaa ainakin kokeilla musiikkia harrastuksena. Ei esimerkiksi pianonsoiton opettelu ole sen vaikeampaa kuin että aloittaisi sulkapallon tai padelin peluun, Jukka toteaa.

Musiikki rentouttaa

➤ Musiikki on tuonut Maritta ja Jukka Laihon arkeen uusia tunteita. Se on ollut tervetullutta, sillä pariskunta muutti takaisin kotiseudulleen Sastamalaan 2018. Yksi ilonaihe on ollut seurata paikallisten lasten ja nuorten kehittymistä musiikkiharrastuksessaan.

Tule mukaan musiikkiopistolaiseksi!

Musiikkiopistoon ovat tervetulleita kaikenikäiset lapsista senioreihin. Vauvoille ja heidän vanhemmilleen on omia muskariryhmiä.

Pääsykokeita ei ole, vaan mukaan voi hakeutua ympäri vuoden ottamalla yhteyttä musiikkiopiston vs. apulaisrehtori Tuomas Honkkilaan puhelimitse 040 712 8258 tai sähköpostilla tuomas.honkkila@sastamala.fi

Musiikkiopistossa voi valita oman instrumentin noin 20 soittimesta. Tällä hetkellä tilaa on erityisesti vaskipuhaltimissa ja lyömäsoittimissa.

Musiikin hahmotusaineet (muha) eli entinen musiikin teoria tukee instrumenttiopinnoissa, aikuisille on oma alkava ja jatkava ryhmä. Aikuisille on musiikkiopistolla myös oma bändi, lapsille ja nuorille omia yhteissoittokokoonpanoja.

Musiikkiopistossa on tällä hetkellä noin 200 oppilasta, joista yli 18-vuotiaita on noin neljännes. Esimerkiksi Canto-kuoro houkuttelee monia aikuisia mukaan laulamaan.

Kuva: Ilari Mehtonen

SASTAMALAN MUSIIKKIOPISTO

www.sastamalanmusiikkiopisto.fi
Instagram: @sastamalan.musiikkiopisto
FB: @sastamalanmusiikkiopisto

– Konserteissa on hieno nähdä, kuinka nopeasti lapset kehittyvät. Ja jos heitä joskus jännittää esiintyminen, niin minua jännittää joka ikinen kerta. Tässä iässä ei kuitenkaan ota niin vakavasti, vaikka esityskappale menisi toisinaan vähän pieleenkin, Maritta sanoo.

Itsekuria soittoharrastus Laihojen mukaan vaatii – etenkin se, että kappaleita tulee harjoiteltua kotona soittotuntien välissä. Kun pianon viereen pääsee, on soittaminen ja myös toisen soittamisen kuunteleminen molemmista rentouttavaa.

– Soittaessa ei keskity mihinkään muuhun kuin musiikkiin. Ja kuinka upea tunne on, kun pitkään harjoiteltu kappale lopulta sujuu helposti ja kauniisti, Maritta toteaa.

Myös kuunteleminen on rentouttavaa.

MEDIAKASVATUS ON OSA PÄIVÄKOTIEN ARKEA

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Jo pienet lapset tarvitsevat digitaitoja, ja siksi niitä opetellaan Sastamalassa myös päiväkodeissa. Digilaitteita oleellisempaa on silti aikuisen läsnäolo ja vuorovaikutus.

Ellin, Eliaksen ja Matin piirustushetki on täynnä iloa Uotsolan päiväkodissa Mouhijärvellä. Elli kirjoittaa sormellaan nimensä digitauluun. Elias vaihtaa värin punaisesta siniseksi, ja Elias ja Matti piirtävät taululle ympyröitä, neliöitä ja traktorin. Kuin huomaamatta piirustushetken lomassa karttuvat digitaidot.

– Digitaitojen opettelu on osa varhaiskasvatussuunnitelmaa, joka ohjaa päiväkotien toimintaa, kertoo varhaiskasvatuksen opettaja ja digitutor **Nina Laine**.

– Digitaitoja käytetään välineenä muun muassa ajattelun kehittämiseen, ongelmanratkaisuun, tiedon etsimiseen ja luovaan toimintaan.

Paljon muitakin kuin tabletteja

► Sastamalan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutettiin viime lukuvuonna Uudet lukutaidot -hanke, jossa kehitettiin varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten digitaalisia taitoja, ohjelmointiosaamista sekä media-lukutaitoa. Hankkeessa kiinnitettiin huomiota, kuinka laaja asia mediataidot ovat: siihen kuuluvat niin sadut, tarinat, kuvat, arjen teknologia kuin tabletit ja älylaitteet.

– Vaikka esimerkiksi älylaitteista on paljon apua ja hyötyä, ne eivät korvaa läsnäoloa ja vuorovaikutusta. Kun päiväkodissamme lapset saivat valita digitaal-

lisen satuhetken tai aikuisen lukeman sadun, voitti aikuisen kirjasta lukema satu, Laine kertoo.

Erässä digiprojektissa Uotsolan päiväkodin Vaapukkavarpaat tutustuivat keväällä päiväkodin koneiden toimintaan pesukoneesta kahvinkeittimeen. Toisinaan esiin saatetaan kaivaa tabletit, jolloin tehtävänä voi olla esimerkiksi ottaa valokuvia, joissa on jotakin sinistä tai pehmeää.

Pienimmillä päiväkotilaisilla arjen koodauksen opettelua on se, että osaa pukea vaatteet päälleen oikeassa järjestyksessä. Isommat voivat harjoitella asioiden täsmällistä järjestystä Uotsolan päiväkodissa esimerkiksi ampieista muistuttavalla Bee-Bot-robotilla, jonka voi ohjelmoida kulkemaan valittuun päätepisteeseen.

– Oleellista on, että digitaitojen opetteluun liittyy pedagoginen tavoite, jota harjoitellaan. Lapset eivät ole esimerkiksi tableteilla varhaiskasvatuksessa ajankulukseen, vaan oppiakseen, Nina Laine sanoo.

Tärkeät turvataidot

► Yksi tärkeä mediakasvatuksen osa-alue on digilaitteisiin liittyvät turvataidot.

– Hankkeessa käytiin lasten kanssa läpi esimerkiksi sitä, millaisissa digilaitteiden käyttötilanteissa kannattaa pyytää aikuinen apuun, Laine sanoo.

Laineen mukaan lasten kanssa on hyvä jutella myös siitä, mitä tarkoittaa kuvauslupa tai että verkossa valokuva voi levitä laajalle.

Päiväkodeissa näkyvät toisinaan liiallisen digikäytön aiheuttamat haasteet, jotka voivat ilmetä esimerkiksi levottomuutena ja lyhytjänteisyytenä.

– Kodin esimerkillä on suuri vaikutus vastuullisessa digilaitteiden opettelussa. Tärkeää on myös kodin ja varhaiskasvatuksen sekä myöhemmin koulun yhteistyö digitaitojen opettamisessa.

Digitaululla on monia ominaisuuksia: siihen voi esimerkiksi piirtää sormella, mikä on lapsista erityisen mukavaa.

Vinkkilista huoltajille vastuulliseen digilaitteiden käyttöön

Ole läsnä ja kiinnostunut lapsen elämästä ja häntä kiinnostavista asioista.

Huolehdi lapsia suojelevien ikärajojen noudattamisesta.

Pidä yllä avointa keskustelua mediasisällöistä ja niiden herättämistä tunteista.

Tutustukaa yhdessä tiedonhakuun ja harjoitelkaa arvioimaan, mikä on totta ja mikä ei.

Pidä huolta perheelle sopivasta median ja digitaalisten laitteiden käytöstä.

Harjoitelkaa kuvausluvan kysymistä kuvaustilanteessa.

Huolehdi sekä omasta että lasten tietoturvasta.

Vinkit antoi Uudet lukutaidot -hankkeen koordinaattori **Milja Moilanen**.

Työllisyydestä elinvoimaa koko kaupunkiin

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy vuodenvaihteessa valtion työ- ja elinkeino-toimistoilta kunnille. Tavoitteena on, että työtä etsivän työntekijän ja osaajia kaipaavan työnantajan tarpeet kohtaavat.

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Kaupunginjohtaja **Jarkko Malmbergin** mukaan Läntiselle Pirkanmaalle muodostuu kuuden kunnan työllisyysalue, jonka vetovastuu on Sastamalassa. Muutoksessa Sastamala saa 35 uutta työntekijää, kun TE-hallinnosta henkilökuntaa siirtyy kuntien palvelukseen. Näistä noin 10 siirtyy sopijakuntien lähipalveluihin.

Työväilytyksen kenttä on vuosien saatossa pirstaloitunut: valtio, kunnat ja henkilöstöyritykset ovat hoitaneet omia tehtäviään. Läntisen Pirkanmaan työllisyyspalvelupäällikkö **Tiina Leppäniemi** korostaa, että käynnissä olevan uudistuksen keskeinen tavoite on tuoda työvoimapalvelut kuntalaisten ulottuville, avata ovet asiakaspalveluun.

– Palveluiden on oltava saavutettavia. Työnhakijan ja työnantajan ymmärrys omasta asemasta ja palvelutarpeesta lisääntyy, kun on mahdollista keskustella kasvokkain ja pohtia yhdessä palvelutarpeita, Leppäniemi havainnollistaa.

Leppäniemi muistuttaa, kuinka tärkeää on pitää huolta työnhakijan

kyvystä ottaa vastaan työtä. Esimerkiksi digitaidot ovat yhä tärkeämpi osa monessa työssä. Leppäniemi antaa esimerkin vuoropuhelusta kaupungin isojen työnantajayritysten kanssa.

– Keskustelimme, miksi yli 55-vuotiaat eivät tahdo työllistyä, vaikka ikäluokassa olisi paljon työvoimaa ja osaamista. Ikärasismista ei ole kyse, mutta henkilöstöyrityksissä työntekijän pitää lähettää tuntilistansa sähköisesti. Jos digitaalisissa taidoissa on puutteita,

jää rekrytointi sen takia tekemättä. Työllistyminen voi olla näin pienestä asiasta kiinni, Leppäniemi konkretisoi.

Ekosysteemi hyödyksi

► Parhaimmillaan työttömyysjakso on tilaisuus kartoittaa omaa osaamista. Sastamalassa on hyvät puitteet, sillä sekä Sastamalan Opisto että Sasky tarjoavat koulutusta, joka auttaa uuden työn löytämisessä – sekä pystyvät räätälöimään koulutusta työpaikkojen tarpeisiin.

– Tämä työllisyyden ekosysteemi pitää hyödyntää maksimaalisesti, Opisto alkaa tuottaa tietyn osan palveluista, Sasky osan ja työllisyyspalvelut sekä kunnan elinkeinopalvelut osan, Leppäniemi summaa.

Esimerkiksi Sastamalan Opisto on järjestänyt työkyky- ja digitaitoverstaiteja työnhauksen tueksi sekä yrittäjyysvalmennusta työnhakijoille, jotka voisivat työllistää itsensä yrittäjänä. Leppäniemen mukaan kurssit ovat keränneet valtavan hyvää palautetta.

Malmbergin mukaan uudistuksen tärkeä tavoite on kytkeä työllisyyden hoito osaksi kaikkea kaupungin toimintaa ja eri tehtävät sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Pienen työllisyysalueen voimavara on kyky käyttää tehokkaasti koko organisaatiota.

– Kun kaupungin edustaja käy yritysvierailulla, sama kaveri hallitsee koko paketin ja osaa ohjata yrityksen tarpeet oikealle asiantuntijalle ratkaistavaksi. Ei juosta peräkkäin vaan hoidetaan asiat kerralla kuntoon, sillä keinolla saadaan tehoja, Malmberg kuvaa.

– Jatkossa meillä on käytettävissä paremmat tiedot niin alueen työvoimatarpeesta kuin työvoimareservistä. Paikallisen tietämyksen lisääminen edesauttaa sitä, että pystytään tekemään oikeita toimenpiteitä sekä niille, jotka tarvitsevat työvoimaa että niille, jotka ovat työn puutteessa, Malmberg vakuuttaa.

Työllisyyspalveluiden henkilökunta tapasi elokuussa Sastamalassa ensimmäistä kertaa kasvokkain.

”Uudistuksen keskeinen tavoite on tuoda työvoimapalvelut kuntalaisten ulottuville.

Kolme pointtia TE-uudistuksesta

1. TE-palvelut siirtyvät osaksi kuntien palveluja vuoden 2025 alussa.
2. Uudistus tuo kunnille lisää työkaluja työllisyyden edistämiseen sekä palvelut lähemmäksi kuntalaisia.
3. Jatkossa saman katon alta löytyvät esim. kunnan koulutuspalvelujen, elinkeinopalvelujen ja yhdyskuntarakentamisen lisäksi myös työvoimapalvelut.

Takaisin kotiin

– Juho ja Jonna löysivät Sastamalasta parhaan paikan perhe-elämälle

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Juho Pietilä ja Jonna Mäkinen palasivat kolmen Helsingissä vietetyn vuoden jälkeen kotiseudulle Sastamalaan. Sastamala sai Juhon ja Jonnan lisäksi myös aivan uuden asukkaan, Sennin.

Viiden kuukauden ikäinen **Senni Pietilä** jokeltelee hyväntuulisena isänsä **Juho Pietilän** sylissä. Juho on varttunut Kiikan Leikkuussa, jossa hänen vanhempansa viljelevät Pietilän sukutilaa. Juhon isä **Seppo** laskee olevansa tilalla 16. tai 17. sukupolvea. Tuvassa pyörittää myös Sepon isä **Pauli**, jolloin paikalla on Pietilöitä jo neljässä polvessa.

Jonna Mäkinen on kotoisin Vammalan Varilasta, jossa hänen vanhempansa yhä asuvat. Pariskunta tutustui lukioaikana ja jatko-opintoihin suunnattiin yhtä matkaa.

KUKA • MISSÄ?

Nimet:
Juho Pietilä
Jonna Mäkinen
Senni Pietilä

JUHON JA JONNAN SASTAMALA TOP 3:

1. Pirunvuori
Pirunvuori sijaitsee Rautaveden Salonsaareissa, Sastamalan Karkussa. Pirunvuorella sijaitsee myös taiteilija Emil Danielssonin luonnonkivistä rakennuttama taideateljee Kivilinna.

2. Ritajärven luonnonsuojelualue
Ritajärven luonnonsuojelualue on pienten erämaisten metsäjärvien ja niiden laskupurojen varsien yhtenäinen ja vaihteleva elinympäristökokonaisuus.

3. Keikyän riippusilta
Keikyän riippusilta on Kokemäenjoen ylittävä kevyen liikenteen silta ja Suomen pisin puurakenteinen riippusilta. Silta yhdistää Peevolan kylän entisen Äetsän kunnan keskustajamaan Pehulaan ja kulkee Äetsän voimalaitoksen itäpuolella.

Juhon opiskelupaikka määritti suunnan, sillä maataloustieteitä opetetaan vain Helsingin yliopistossa Viikin kampuksella. Perheen koti oli Viikissä, josta molemmilla oli kaupungin mittapuulla lyhyt koulumatka.

Mieluummin puimaan kuin baariin

➤ Jonna opiskelee terveydenhoitajaksi Metropolian ammattikorkeakoulussa. Opintoja on vielä vuosi jäljellä äitiysloman jälkeen. Alusta saakka molemmille oli selvää, että Helsingissä vain käydään.

– Ei me sinne oltaisi menty muuten kuin koulun vuoksi. Eikä me kolmen vuoden aikana nakaan oltu Helsingissä kuin kaksi kolmasosaa vuodesta. Täällä oltiin kaikki loma-ajat ja vähän muutenkin, Juho tuumaa.

Kaupunkilainen tapa kokoontua työ- tai opiskelupäivän jälkeen ravintolaan viettämään aikaa ei tuntunut omalta. Juho virnistää viettävänsä illan mieluummin puimassa kuin baarissa. Kotiseudun kaverisuhteet ovat säilyneet tiiviinä opintojen aikana Sastamallassa odotti paljon ystäviä kouluajoilta. Kotiseudulle oli helppo palata.

– Kyllä kumpikin asuu mieluummin täällä maalla. Helsinki ei koskaan oikein tuntunut niin kodilta. Mieluummin vietetään aikaa luonnossa, luontopoluilla tai ulkoillen, koiran kanssa lenkkeillen. Se on sitä meidän vapaa-aikaa, Jonna jatkaa.

Perheen lempipaikkoja ovat muun muassa Pirunvuori ja Ritajärven luonnonsuojelualue, niiden maisemiin ei pääse kyllästymään. Jonna kehuu myös Keikyän riippusillan olevan hyvä lenkkikohde.

”Mieluiten vietetään aikaa luonnossa, luontopoluilla tai ulkoillen, koiran kanssa lenkkeillen.”

Ilta Kirjastossa tuo taidetta lähelle

Ilta Kirjastossa -tapahtumasarjan tarkoituksena on tuoda erilaisia taide-elämyksiä kerran kuukaudessa ilahduttamaan ja tuomaan paikallista kulttuuria helposti kaupunkilaisten koettavaksi. Tapahtumasarja käynnistyi jo syyskuulla, mutta loppuvuonna on tarjolla vielä kolme hienoa tapahtumaa.

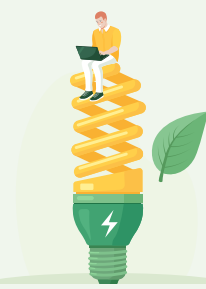
Tule mukaan tunnelmoimaan!

Keskiviikkona 23.10. klo 18.00–19.00 **King Karell** tuo pääkirjastolle päräyttävän one-man band -shownsa: Iskelmää, kantria, rokkia – kaikkea! Vetävä ja viihdyttävä show sopii kaiken ikäisille.

Keskiviikkona 27.11. klo 18.00–19.00 Sastamalan opiston teatteritaiteen ryhmä tuo Liikkuva luonto ja muita puheenvuoroja -varjoteatteriesityksensä pimenettyyn pääkirjastoon kaikkien koettavaksi.

Maanantaina 9.12. klo 18.00–19.00 Karkun kuuluisimmat kulttuuriaktiivit ja laulattajat Maiju ja Upi saattavat joulun tunnelmaan yhteislaulutilaisuudella, johon mahtuu mm. tarinoita 1800-luvun joululauluista.

Taloustoimi suosittaa: ota käyttöösi e-lasku

Tiesitkö jo, että voit vastaanottaa Sastamalan kaupungin ja Sastamalan Veden laskut ympäristöystävällisinä ja vaivattomina e-laskuina?

E-laskusopimuksen voi tehdä omassa verkkopankissasi. Tarvitset sopimusta varten vain edellisen laskun viitenumeron. Tarkemmat ohjeet e-laskujen vastaanottamisesta voit katsoa oman pankkisi verkkosivuilta.

Asukaslehti goes digi

Viimevuotiseen tapaan on muutamasta asukaslehden jutusta tarjolla videoversio. Voit käydä vaikka ennakoon kurkkaamassa, miltä näyttää Mouhijärven uusi koulu. Videot löytyvät osoitteesta www.sastamala.fi

Asukaslehti goes digi on osoitteessa www.sastamala.fi

”Sastamalassa parasta ovat perheen tukiverkostot, vanhat ystävät ja kotiseudun luonto.

Kun perhe suunnitteli muuttoa Sastamalaan, uusi koti löytyi Kiikasta. Pauli-vaari oli muuttanut Vammalaan kerrostaloon, joten omakotitalo odotti valmiina. Molemmille oli myös tärkeää, että viiden kuukauden ikäisen Sennin isovanhemmat ovat lähellä.

Kotiseudulla riittää tekemistä, Juhon työt ovat kotitilalla ja Jonnan äitiysloman jälkeen seudulla on terveydenhoitajalle runsaasti töitä tarjolla. Haaveissa on työ äitiys- tai lastenneuvolassa. Ja maatilalle olisi mukavaa saada muutama lammias.

Turvallista arkea ja luonnonrauhaa

► – Olen joskus miettinyt jotain muutakin, mutta ei varmaan sen kiinnostavampia töitä loppupeleissä ole. Tämä

on hyvää ala sen vuoksi, että työ on monipuolista. Jokunen vuosi varmaan asutaan Kiikassa, kunnes suunnitellaan sukupolvenvaihdosta, Juho mieltii.

Tilan kantakirja on vuodelta 1540, mutta Seppo arvelee todellisuudessa tilan olevan vielä jonkin verran vanhempi. Aiemmin vain aatelistiloista pidettiin kirjaa, mutta Ruotsin kuningas vaati verotuksen vuoksi pitämään tarkempaa kirjaa myös muista maataloista.

Toukokuisen muuton jälkeen tavaroiden löytäminen oikeille paikoille kesti aikansa, mutta perheen arki on jo asettunut uomiinsa. Sastamalassa koko perheen on hyvä olla.

Jonnan mukaan perhe on otettu avosylin vastaan uudessa kotikaupungissa. Kun Sennin tiedot eivät siirtyneet suoraan neuvolaan, taustatutkimusta tehtiin perusteellisesti.

Pääkaupungissa kauppiaita ja palveluita oli runsaasti, mutta Sastamalasta löytyy lähes kaikki tarvittava. Juho vertailee Sastamalan olevan kokoonsa nähden monipuolisempi kuin moni muu.

– Tykkään paljon siitä, että luonto on lähellä. Täällä on paljon vesistöjä ja luontopolkuja. On hienoa, että on tällaisia syrjäkyliä kuin Kiikka, mutta vain vartin matkan päässä Vammalassa on sitten kaikki palvelut. Kaikki löytyy läheltä, Jonna kiittelee.

– Myös sijainti on hyvä: Poriin ja Tampereelle on lyhyt matka, jos tarvitsee jotakin erikoisempaa. Täällä kaupat ovat lyhyemmän aikaa auki, joten täytyy tarkemmin suunnitella omia aikatauluja.

Nuoren perheen toivomuslistalla on yksi merkittävä asia: uimahalli. Se olisi nuorelle perheelle tärkeä palvelu. Nyt Sennin kanssa ajellaan Huittisiin vauvaintiin.

Kaupunkielämää vai maaseudun rauhaa? Sinä valitset!

Lue lisää:
www.kotisastamalasta.fi

Sastamalasta on helppoa löytää vaihtoehtoja omannäköiseen asumiseen. Tontteja on tarjolla maaseudun rauhassa sekä lähes kaupungin keskustassa. Vehmaistenkadun alue keskustan tuntumassa tarjoaa rauhallista ja turvallista asumista palveluiden ja keskustan lähellä.

Mouhijärven maisemakylissä pääsee nauttimaan maaseutumaisesta asumisesta ja on silti kiinni maailman menossa valmiin valokuidun ja helpojen liikenneyhteyksien ansiosta. Sastamalan lukuisilla kylillä ja taajamilla on kaikilla omat vahvuutensa, joihin kannattaa tutustua.

Vinkki! Tsekkaa myös valmiiden talojen ja asuntojen sekä vuokra-asuntojen tarjonta.

Tervetuloa mukaan viettämään Sastamala-päivää 10.10.2024

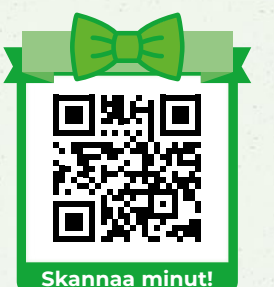

Sastamalan kaupunki täyttää 15 vuotta ja kaupungintalo peräti 100. Juhlapäivää vietetään torstaina 10.10.2024 eli Aleksis Kiven päivänä, joka on myös suomalaisen kirjallisuuden päivä.

Mikäpä muu päivä sopisikaan paremmin juhlapäiväksi Suomen kirjapääkaupungille! Ajatuksena on, että tulevina vuosina 10. lokakuuta vietetään Sastamalan kaupungin omaa juhlapäivää, Sastamala-päivää. Kaupungin eri yksiköt voivat järjestää Sastamala-päivänä ohjelmaa, johon kaupunkilaiset voivat osallistua.

**Kaupungintalolla avoimet ovet
Kakku- ja kahvitarjoilu
Herra Hakkarainen vierailee
ja paljon muuta ohjelmaa luvassa!**

Tutustu Sastamala-päivän ohjelmaan osoitteessa
www.sastamala.fi

Skannaa minut!

Sastamalan nuoriso vahvasti mukana päätöksenteossa

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Sastamalassa on jo vuosia kannustettu lapsia ja nuoria mukaan päätöksentekoon. Nuorten edustaja on mukana kaupunginhallituksessa, -valtuustossa ja lautakunnissa.

Lasten ja nuorten foorumissa Sylvään auditoriossa käydään tiukkaa uimahallikeskustelua. On kevät 2024. Jokainen Sastamalan peruskoulu on lähettänyt kokoukseen edustajansa, jolla on mukanaan koululuokissa koottuja kysymyksiä ja mielipiteitä tulevasta uimahallista.

Sastamalan päättäjät ja foorumin oppilasedustajat etsivät yhdessä vastauksia oppilaiden esittämiin kysymyksiin uimahallin toiminnallisuudesta. Aikuiset saavat samalla uusia ideoita ja näkökulmia mietittäväksi. Lapset ja nuoret puhuvat paitsi hyppytornin tärkeydestä, myös esteettömyyden merkityksestä. Heitä kiinnostavat,

millaiset pukukopit halliin on tulossa, yhdessä pohditaan myös lastenltaan kokoa ja muotoa.

– Kokouksessa oli mukana myös uimahallikonsultti Tampereelta. Hän ja muut aikuiset kiittivät jälkikäteen lasten ja nuorten aiheeseen perehtyneisyyttä ja huolellista pohjatytöä, sanoo Sylvään koulun apulaisrehtori ja Sastamalan oppilaskuntatoiminnan ohjaava opettaja **Mikko Mustanoja**.

– Sastamalassa lapset ja nuoret pääsevät aidosti vaikuttamaan päätöksentekoon sekä omaa koulua että koko kaupunkia koskevilla asioilla.

Jokaisessa Sastamalan toimielimessä kaupunginhallituksesta lautakuntiin on mukana nuorisovaltuuston edustaja, jolla on puheoikeus kokouksessa.

– Käytäntö ei ole läheskään kaikissa Suomen kunnissa tällainen, vaan Sastamala on edelläkävijä asiassa.

Kokemusta ja vaikuttamismahdollisuuksia

► Sastamalan nuorisovaltuustossa puhetta johtaa Vammalan lukiota käyvä **Anna-Liisa Ollila**.

– Nuorisovaltuutettuna tutustuu uusiin ihmisiin, pääsee vaikuttamaan asioihin ja saa työelämätaitoja, Anna-Liisa toteaa. Hän kertoo asettuneensa ehdolle nuorisovaltuustoon isoveljensä jalanjäljissä. Nuorisovaltuuston tiedotusvastaava **Lumi Heinisuo** taas kertoo keränneensä aiemmin kokemusta koulun oppilaskunnasta ja innostuneensa siellä vaikuttamisesta.

– Kun tuli nuorisovaltuuston vaalit, sanoin kaikille, että muistakaa äänestää.

Sylvään koulun apulaisrehtori **Mikko Mustanoja** ja nuorisovaltuutetut **Lumi Heinisuo** (vas.) ja **Anna-Liisa Ollila** pitävät nuoret vaikuttamismahdollisuuksia tärkeänä asiana.

Nuorisovaltuusto antaa eväitä vaikuttaa myös aikuisena. Useampi nuvalainen on myöhemmin päässyt vaikuttamaan myös valtakunnalliseen päätöksentekoon.

Sinustako nuoriso-vaikuttaja?

Sastamalan 17-jäseninen nuorisovaltuusto valitaan vaaleilla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Toimikauden ensimmäisessä kokouksessaan nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan 7-jäsenisen nuorisohallituksen. Nykyisen nuorisovaltuuston toimikausi on 1.1.2024 – 31.12.2025.

Nuorisovaltuuston ja -hallituksen kokouksia on noin kerran kuukaudessa.

Nuorisovaltuusto tuo nuorten äänen kuuluviin kunnallisessa päätöksenteossa, ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin sekä tekee aloitteita ja kannanottoja.

Nuorisovaltuusto osallistuu myös Sykerockin järjestämiseen.

Heinisuo kuvailee nuorisovaltuustoa rennoksi, mutta aikaansaavaksi ryhmäksi. Syksyllä on järjestellä muun muassa nuorille suunnattu **Sykerock**. Kokouksia nuorisovaltuustolla on kuukausittain, hallituksella parin viikon välein.

– Olen oppinut valtuustossa neuvottelutaitoja ja tuntenut, että kun osaa perustella oman mielipiteensä hyvin, tulee kuulluksi ja asiat voivat muuttua, Heinisuo toteaa.

Ponnahduslauta vaikuttajaksi

► Lasten ja nuorten osallisuutta on edistetty Sastamalassa 2000-luvun alusta saakka. Yksi osa sitä on nuorisovaltuusto, johon kuuluu 17 jäsentä, jotka ovat iältään 13–18-vuotiaita. Nuorisovaltuuston kausi on kaksi-vuotinen. Nykyisen nuorisovaltuuston toimikausi kestää vuoden 2025 loppuun.

Mikko Mustanoja sanoo osallistavan toiminnan pyrkivän vahvistamaan

jokaisen oppilaan tunnetta siitä, että esimerkiksi oman koulun arkeen pystyy vaikuttamaan oppilaskunnassa.

– Kun tuntee, että voi vaikuttaa omalta paikaltaan ja oma idea voi edetä vaikkapa koulussa, oppii vaikuttamisen keinoja. Näitä voi hyödyntää myöhemmin monella tavalla.

Kun päätöksenteon prosessit tulevat tutuiksi, rohkeus osallistua kasvaa. Moni oppilaskunnassa tai nuorisovaltuustossa aikanaan mukana ollut on nykyään mukana kunnallisessa, alueellisessa tai valtakunnallisessa päätöksenteossa.

– **Arto Satonen, Ilmari Nurminen, Aleksis Sandroos, Ida Leino, Miko Bergbom**. Heistä kaikki ovat olleet yhteisten asioiden hoitamisesta kiinnostuneita jo koulussa, Mustanoja toteaa.

Järvet – Sastamalan kahdeksas ihme

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Kuikka seuraa tarkasti lähestyvää venettä ja sukeltaa pinnan alle. Aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta, kun kalastusopas Mikko Ollila pysäköi veneensä matalikon laitaan.

Veneen alla on vettä vielä neljä metriä, mutta vain muutaman metrin päässä kari nousee vedestä. Matalassa kalat molskahtelevat aivan pinnassa.

Mikko Ollila on ohjannut kalastavia seurueita apajille jo yli 30 vuoden ajan. Vuonna 2023 Mikko Ollila valittiin Vuoden kalastusoppaaksi. Valtakunnallinen huomionosoitus lämmittää yhä mieltä. Sastamalan kalaisat vedet ovat Mikolle mieluisa työmaa. Lukemattomat lahtien pohjukat ja saarten väliset salmet tarjoavat runsaasti herkkua pöytään. Lisäksi silmä lepää vesistön kansallismaisemissa.

– Olen ollut monta kertaa todistamassa, kun aikuiseen ikään ehtinyt asiakas ottaa ensimmäisen kerran virvelin käteensä ja saa saalista. Kokeemus on ikimuistoinen, kun vielä samana iltana asiakas pääsee maistamaan itse pyydystämänsä kalaa. Se täyttää tuoreen määritelmän, Mikko kertoo.

Kokemäenjoen vesistössä riittää kalaa: ahventa, haukea, toutainta, kuhaa, ja jonkin verran vesistöön istutettuja jalokaloja. Mikko kertoo monen tavoitte-

levan arvokasta kuhaa, mutta hän itse on enemmän mieltynyt voimakkaamman makuisiin eväkkäisiin. Savustettu ahven on erityisen hyvää.

Kalapaikkoja riittää

► Mikko kiittelee kaupungin uutta vene-laituria Vammaskosken partaalla Meijerin rannassa. Hyvät apajat ovat lähellä ja K-marketin kauppias on ollut myöta-mielinen ja ottanut alueen kalastusluvut myyntiin.

– Hyviä kalapaikkoja on siltojen alla ja vaikkapa Vammaskoskessa kala syö aivan rannan kävelytien varressa, Mikko vinkkaa.

Suosikkipaikkakseen Mikko nimeää Kuloveden, Rautaveden ja Liekoveden. Yhtä selkeää paikkaa on mahdoton valita. Päävesistön lisäksi myös Sastamalan monet pikkujärvet tarjoavat paljon koettavaa.

Mikko Ollila nostaa komean ahvenen veneeseen Tervakallion edustalla. Kokemäenjoen vesistössä riittää saalista.

Sastamalan vesillä luonnon monipuolisuus tulee lähelle. Viime aikoina Sastamalassakin yleistynyt haikara paistattelee päivää Liekosaarella.

Vene kaartaa alajuoksulle Liekosaaren taakse. Matalilta rannoilta on helppo ymmärtää, mistä Vaunusuo on saanut nimensä. Vesi pärskyy, kun hanhi-parvi polkee siivillä vauhtia väistääkeen lähestyvää venettä. Liekosaaren ranta-kivellä haikara tyytytty seuraamaan ohikulkijoita kaula ojossa.

Veneen viilettäessä kohti yläjuoksua maisema muuttuu nopeasti. Jo Karkun kohdilla rantakalliot alkavat kohota jylhinä suoraan rannasta. Mikko muistuttaa, miten paljon vesistö houkuttaa matkalaisia eri puolilta Suomea ja ulkomailta asti. Ruuhkaa laineilla ei silti ole, elokuisena iltapäivänä jigiä saa uittaa kaikessa rauhassa.

– Vesillä kiireestä ei ole hyötyä ja kalaretkelle kannattaa varata runsaasti aikaa. Usein on käynyt niin, että illan jo hämärtyessä asiakas pyytää, että eikö vesillä voisi olla ihan vähän pidempään. Jos ehtisi pari kertaa vielä heittää, Mikko myhäilee.

Yläjuoksulla vesistö kapenee Kuloveden isojen avovesien vaihtuessa Otamuksen maisemiin. Sillan alla pienet kalat polskivat pintavedessä. Mikko ennakoi isompien petokalojen aiheuttavan illemmalla melkoista kuohuntaa tullessaan apajille.

Tärkeät kumppanit tukena

► Mikko ohjaa veneen Otamuksen kahvilan laituriiin ja tekee laavulle tulet. Sisilisko kurkkii halkopinon päältä matkalaisten eväitä.

– Yksi alueen valtti on korkeatasoiset majoitus- ja ruokapalvelut. Kun yritys tuo tärkeimpiä asiakkaitaan kalaan, palvelun pitää olla ensiluokkaista. Meillä on hyviä kumppaneita, joiden kanssa yhteistyö sujuu ja laatuun voi luottaa, Mikko kehuu.

Paluumatkalla vesiliikenne on alkanut vilkastua ja väylän varressa useampi veneilijä on ankkuroinut veneensä oivan

kala-apajan äärelle. Loppukesän aurin-gossa Kulovesi tarjoaa parastaan, mutta Mikko muistuttaa, ettei kalaonni tai vesillä viihtyminen ole säästä kiinni. Hymy pysy huulilla, kun matkaan on varustautunut oikein ja kunnollisilla välineillä.

– Saalista kokenutkaan opas ei voi luvata. Vesistön tuntemus ja kokemus auttavat löytämään mahdollisimman varmat kalapaikat ja tarjoamaan unohtumattoman kokemuksen, joka säilyy mielessä, Mikko muistuttaa.

Videomateriaalia löydät asukaslehden digiversiosta: www.sastamala.fi

Mikko Ollila kannustaa lähtemään luonnon helmaan. Kalaretkelle kannattaa varata aikaa, sillä vesillä aika kuluu kuin siivillä.

Äkeistä poravaunuihin ja raideliikenteen rakenteisiin

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Kiikoislainen Ukko Works on kasvanut kolmessa vuodessa hurjasti. Alkutaipaleella yritys työllisti 13 työntekijää, nyt määrä on kivunnut yli kolmenkymmenen.

Ukko Worksin konepajalla valmistetaan muun muassa runkoja Rockrobotin kallio-poravaunuihin. Raskaassa käytössä työn jäljen on oltava priimaa. Poravaunujen lisäksi Kiikoisissa tehdään erilaisia teräsrakenteita raideliikenteeseen, voimalinjoihin ja sähkökentille sekä valtateiden portaaleihin.

Ukko Worksin toimitusjohtaja **Tommi Kivinen** kertoo yrityksen historian yltävän aina vuoteen 1967 asti. Raskaan metallin työstäminen on edelleen yrityksen ytimessä. Kiikoisissa valmistuu runkoja Rockrobotin kallio-poravaunuihin sekä erilaisia teräsrakenteita raideliikenteeseen, voimalinjoihin sekä sähkökentille ja valtateiden portaaleihin.

Toimitusjohtaja **Tommi Kivinen** kehuu sastamalalaista ammattitaitoa. **Ukko Works** haluaa työllistää paikallisia osajia, jolloin työntekijän päivät eivät veny pitkien matkojen vuoksi ja yritys saa pitkäaikaisia työntekijöitä.

Kivinen kehuu kiikoislaista osaamista. Kun esimerkiksi kallio-poravaunu myydään Kanadaan, työn jäljen pitää olla priimaa, jotta kone kestää raskaassa käytössä. Huonojen hitsausaamojen korjaaminen maailmalla tulisi kalliiksi. – Työ vaatii kovaa perinteistä hit-saustaitoa ja kohdallaan olevaa asennetta. Näitä tuotteita ei välttämättä pystyisi tuottamaan enää pääkaupunkiseudulla tai lähempänä Tamperetta. Näillä leveysasteilla ei lähellä taajamaa ole enää samanlaista osaamista, Kivinen miettii.

Voimakasta kasvua

► Lyhyessä ajassa Ukko Works on ponnistanut korkealle. Kivinen muistaa, miten yrityksen aloittaessa Potilan 13 työntekijää siirtyivät yrityksen palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Nyt työntekijöiden määrä on jo yli 30 ja osajille olisi yhä töitä tarjolla. – Jos olen rehellinen, viimeiseen 15 vuoteen täällä ei ole tehty yhtä suuria määriä tonneja ja työtunteja kuin nyt. Paljon on saatu aikaan kolmessa vuodessa, Kivinen hymyilee.

Voimakas kasvu on myös muuttanut yrityksen suunnitelmia: alunperin Rockrobotin poravaunut oli tarkoitus koota Sastamalassa loppuun asti, mutta infratuotteiden voimakas kysyntä johti siihen, että kokoonpano tehdään Rockrobotin omalla tehtaalla Kokemäellä.

Kivinen myöntää olleensa aluksi hieman skeptinen syrjässä sijaitsevan konepajan suhteen. Hän kertoo yllättyneensä positiivisesti etenkin kahdesta asiasta. Kasvun keskellä yritys on pystynyt palkkaamaan kaikki tarvitsemansa ammattilaiset.

– Mielellään otetaan töihin paikallisia, jolloin työmatka ei ole liian pitkä ja saadaan pitkäaikaisia työntekijöitä. Meillä on oltu hyvässä asemassa, kun olemme saaneet hyviä työntekijöitä. Jotakin on tehty oikein, kun sana on kiirinyt, Kivinen miettii.

Yrityksestä eläköityi maaliskuussa työntekijä, joka ennätti olla konepajalla töissä 47 vuotta ja 11 kuukautta. Kivinen kertoo tyytyväisenä saman konkarin olevan nyt yrityksessä kesätöissä. Se kertoo konepajan hyvästä kulttuurista.

– Toinen iso asia on se, miten Sastamalan kaupunki on ottanut meidät vastaan. Olen toiminut yritysten johdossa eri paikkakunnilla ja täytyy

Ukko Works

- Perustettu vuonna 2021
- Historia ulottuu vuoteen 1967
- Aiemmin tunnettiin Potilana ja Kiikoisten Konepajana
- Valmistaa poravaunujen runkoja sekä teräsrakenteita raideliikenteeseen, voimalinjoihin ja sähkökentille sekä valtateiden portaaleihin.
- Työllistää yli 30 työntekijää
- Pitkäaikaisin työsuhde 47 vuotta ja 11 kuukautta

sanoa, että täällä on ihan erilainen asenne yrittäjyyteen. Yhdessä Sastamalan kanssa ollaan saatu paljon hyvää aikaan, Kivinen kehuu.

Videomateriaalia löydät asukaslehden digiversiosta: www.sastamala.fi

Yrityspalvelut

Palvelemme laajasti yritysten tarpeissa, neuvoimme ja haemme ratkaisut yritysten ongelmiin. Tarjoamme yrityksille vakaan ja monimuotoisen toimintaympäristön, jonka elinvoimaa kehitämme jatkuvasti.

Saat

- Apua ja ohjausta yrityksen perustamiseen
- Räätelöidysti yritystontteja kaupungin eri alueilta
- Apua toimitilan etsintään
- Yhteisölliset yritystapahtumat
- Asiantuntijaverkostot käyttöösi
- Suorat yhteyshenkilöt kaupungin organisaatioon

Tanja Aarnikuru
elinkeinojohtaja
p. 040 5823 645
tanja.aarnikuru@sastamala.fi

Mikko Rauva
Yritysasiantuntija
p. 050 5144 303
mikko.rauva@sastamala.fi

Sykerock täyttää Vexve Areenan

Teksti: Jaakko Pirttikoski ja kuvat: Sykerock

Sykerock tuo taas timantinkovan musiikkikattauksen Sastamalaan. Vexve Areenalla lauantaina 23. marraskuuta järjestettävää konserttia tähdittävät rap-komeetta Ahti sekä monipuolinen muusikko-musiikintekijä Ani.

Sykerock on Sastamalan nuorisovaltuuston järjestämä, jo perinteeksi muodostunut tapahtuma, joka tuo nuorison suosikkiaartisteja esiintymään paikkakunnalle. Viime vuoden pääartistina esiintyi **Mikael Gabriel**.

Vastaava nuorisotyöntekijä **Jenni Yli-Perttula** ennakoii Vexve Areenalle noin 500–600 nuorta, suunnilleen saman verran kuin aikaisempina vuosina. Areenalla on kyllä tilaa, Yli-Perttula kannustaa myös naapurikuntien nuoria mukaan keikalle. – Kun keikkalippu on näin edullinen, mukaan voi laskea vähän bensarahaa. Liput maksavat ovelta kymmenen euroa, ennakoon ostettuna seitsemän, Yli-Perttula vinkkaa.

Sykerockin lavan täyttää tänä vuonna neljä artistia. Pääartistina esiintyy huipputasoisu räppäri **Ahti**, toisena tähtenä on **Ani**, jonka kappale Jos puhutaan totta on kerännyt Spotifyssa yli 10 miljoonaa toistokertaa.

– Lämppärinä aloittaa nuorisovaltuuston poikien oma, hissimusiikkia soittava bändi **Kiertoradat**. Toinen lämppäri on tamperelainen metallibändi **Beyond Awareness**. He ovat varmasti aika kovia ja heillä tulee olemaan nimeä, Yli-Perttula ennustaa.

Kattaus on kova. Yli-Perttula myöntää, että myös taloudellinen panostus esiintyjiin on merkittävä.

– Me on lähdey etsimään artisteja sillä linjalla, että tämä on nuorille suunnattu, päihteen tapahtuma, joka ei tavoittele voittoa. Luulen, että myös muusikot ymmärtävät Sykerockin merkityksen. Sinne tullaan mielellään.

Yli-Perttula kertoo Sykerockin olevan nuorisovaltuustolle koko vuoden kestävä ponnistus. Kun edellinen saadaan pakettiin, aloitetaan jo seuraavan valmistelu. – Meillä on hyvät yhteistyökumppanit vuosien takaa, monenlaisia ryhmiä on auttamassa. On hienoa, että paikkakunnalta saadaan järjestyksenvalvojia, ensiapuhenkilöitä ja väkeä rakentamaan ja purkamaan lavaa käytännössä leipäpalkalla, Yli-Perttula kehuu.

Mittava vapaaehtoistyön määrä näkyy myös lipun edullisessa hinnassa.

Mukana on eri rooleissa lähes sata vapaaehtoista. Yli-Perttula kiittelee myös paikallisia yrityksiä, jotka ovat sponsorineet konserttia. Ilman heitä tapahtumaa ei voitaisi järjestää.

Sykerock

- Ikärajaton, päihteen ja energijuomaton musiikkitapahtuma
- Vexve Areenalla la 23.11.
- Järjestäjänä on Sastamalan nuorisovaltuusto
- Ennakkolipunmyynti alkaa 14.10.
- Lipun hinnat ovelta 10 euroa, ennakoon 7 euroa
- Lippuja myyvät: Sastamalan pääkirjasto, Vinkin vapaa-aikakeskus, Nuorisotilat Holvi, Pilvi ja Puuhala

Tunnelmia viime vuoden Sykerockista.

Opiston ruokakurssit vievät uusien makuun äärelle

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Anu-Maria Ylönen kannustaa osallistumaan rohkeasti Sastamalan Opiston ruokakursseille. Joulukuussa opiston kursseilla maistellaan Anu-Marian luotsaamana ranskalaisia kuohuviinejä, marraskuussa verkkokurssilla tutustutaan uuni-perunoiden valmistamiseen.

Sastamalan Opistossa pyörii tänä syksynä noin 450 kurssia. Ruokakursseilla pääsee tutustumaan esimerkiksi uusiin makumaailmisiin, kokkaamaan arkiruokaa – ja maistelemaan viinejä.

Kaipaako uusia ideoita ruokapöytään? Haluatko kokata hyvässä seurassa? Sastamalan Opiston ruokakurssit on tarkoitettu kaikille iästä ja aiemmasta kokemuksesta riippumatta.

– Ruokakursseille tullessaan ei tarvitse osata kokata, sillä kurssille tullaan oppimaan. Parasta on, kun opiskelijat löytävät uuden maun tai idean, jonka voivat viedä kurssilta omaan arkeensa, sanoo ammattiopettaja ja elintarviketieteen maisteri **Anu-Maria Ylönen**.

Ylönen on opettanut Sastamalan Opiston ruokakursseilla vuodesta 2018 lähtien. Ylönen on tuonut opiston opistolle muun muassa suosittu viininmaistelukurssit ja kansainvälisistä keittiöistä ammentavat kurssit. Tämän syksyn uutuuksina ovat kokkauskurssi verkossa ja erityislasten ja heidän vanhempiensa yhteinen ruokakurssi.

Uusia vinkkejä arkeen

► Kun Anu-Maria Ylönen aloittaa esimerkiksi Lantula-talolla pidettävän miesten kokkikurssin valmistelun, hän miettii joka kerraksi kokonaisen aterian. Sama pätee koululaisten

Harrastamisen Suomen mallin kokkauskerhoon Stormin koululla: yhdellä kerralla valmistetaan aina niin pääruoka lisukkeineen kuin jälkiruokakin.

– Suunnittelen ja testaatan reseptejä niin, että jokainen löytää niistä tasolleen sopivan version ja varmistan etukäteen, että reseptit ovat tarpeeksi yksinkertaisia, jotta ne toimivat arjessa.

Ruokakursseilla on helppo osallistua kiireisenkin, sillä valtaosa niistä kestää yhden tai kaksi kokoontumiskertaa. Myös monen muun aineen kurseja on suunniteltu nykyään niin, että niille ei tarvitse sitoutua koko lukukaudeksi. Esimerkiksi loka–marraskuussa järjestetään esinekuvauskurssi. Keijupuutarhakurssi taas tarjoaa mukavaa käsillä tekemistä lapselle yhdessä vanhemman tai muun läheisen aikuisen kanssa. Lapsiperheen Koti kuntoon jouluksi -verkkokurssilla opetellaan arjenhallintataitoja ja keinoja saada kodin tavarakaos parempaan järjestykseen.

Opisto-opiskelija voi paremmin

► Sastamalan Opistossa opiskeli viime keväänä yli 4000 opiskelijaa. Viime vuoden aikana kursseilla kävi 35 eri kielistä äidinkielenään puhuvaa opiskelijaa. Opisto työllistää vuosittain osaaikaisesti noin 160 tuntiopettajaa. Kurssien suosiosta huolimatta opis-

ton tunteja on viime vuosina jouduttu leikkaamaan ja joidenkin kurssien kokoontumiskertoja vähentämään.

– Taloudelliset paineet jatkuvat. Nyt jos koska on tärkeää käyttää oman opiston palveluja ja osoittaa, että kansalaisopistolle on kysyntää, opiston rehtori Sini-Mari Lepistö sanoo.

Tutkimusten mukaan yksi opistoon sijoitettu euro tuottaa 3,4–5,6 euron tuoton muun muassa ennaltaehkäisevinä sosiaali- ja terveysvaikutuksina ja parempina työllistymismahdollisuuksina.

– Kansalaisopisto-opiskelija on onnellisempi ja elämänsä tyytyväisempi kuin keksivertokansalainen, joka ei käy kansalaisopiston kursseilla, Lepistö sanoo.

Skannaa minut!

Ilmoittaudu opiston kursseille verkossa! Tarvittaessa ilmoittautumiseen saa apua käymällä opiston toimistossa tai soittamalla. Ekologisista ja taloudellisista syistä opiston ohjelma ei ilmesty enää paperisena.

Nykyaikaiset koulut tukevat oppimisen uusia muotoja

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Sastamalassa on uusia, nykytarpeita vastaavia koulutiloja rakenteilla lähes 30 miljoonan euron arvosta. Mouhijärven yhteiskoulu on viittä vaille valmis, keväällä käynnistyivät Sylvään Taitotalon sekä Pehulan monipalvelukeskuksen rakennustyöt.

Sylvään koulun kylkeen nousee uusi kaksikerroksinen rakennus, Taitotalo. Alakerasta löytyvät käsityöluokat sekä oppilashuollon tilat. Yläkertaan tulee neljä kotitalousluokkaa, musiikin ja kuvataiteen luokat sekä joustavan opetuksen tilat.

Myös Sylvään päärakennuksessa tehdään myös luokkamuutoksia, kun Taitotalo valmistuu. Esimerkiksi vanhat kotitalousluokat muutetaan tavallisiksi luokiksi ja C-rakennus puretaan. **Kimmo Toukoniemi** laskee, että oppilaiden käytössä olevat tilat laajenevat nykyisen C-rakennuksen 600 neliöstä Taitotalon 3000 neliöön.

– Oppimisen puitteet on aivan erilaiset, ero vanhoihin on huikea. Koulut ovat usein iltaisin tyhjiillään, tässä on ollut

myös ajatuksena saada tilat kuntalaisten käyttöön. Näitä kaikkia tiloja voidaan käyttää iltaisin Opiston tarpeisiin, Toukoniemi miettii.

Tilat tulevaisuutta varten

► Teknisen työn opettaja **Ari Kuuselan** mukaan oppiaine on kehittynyt valtavasti. Teknologian määrä on lisääntynyt ja uusiin tiloihin on tulossa esimerkiksi lasertulostin ja CNC-plasmaleikkuri. Myös työturvallisuus paranee väljemmissä tiloissa.

– Taitotalo mahdollistaa tilan lisäyksen takia isompia projekteja. Meillä on mahdollisuus laajentaa konekantaa ja sitä kautta saada mukaan uusia työstö-

Sylvään Taitotalo kohoaa Ojan-suunkadun varteen. Ilta-aikaan Taitotaloa voidaan hyödyntää Sastamalan Opiston tarpeisiin.

menetelmiä ja päästä paremmin kiinni tähän päivään. Ajatuksena meillä on valmentaa oppilaita kohti työelämää, Kuusela esittelee.

– Paikallisten yritysten kanssa on tehty yhteistyötä esimerkiksi konekannan suhteen, jotta koulussa ja työpaikalla olisi samanlaiset laitteet. Pyritään saamaan ammatilliselle puolelle tähtäville nuorille maistiaisia oikeista töistä.

Kuusela korostaa laadukkaan työn merkitystä. Heti kahdeksannella luokalla oppilaat tekevät massiivipuisia huonekaluja: tuoleja, pöytiä, kirjahyllyä. Punaisena lankana on ollut tehdä laadukkaita kalusteita omaan kotiin. Ne kestävät aikaa ja käyttöä. Nyt isoille tölle saadaan enemmän tilaa.

– Oppilailta tulee myös kaikennäköisiä ajoneuvoprojekteja. Yhä enemmän oppilaat korjaavat omia mönkäreitä ja mopoautoja. Nosturi mahdollistaa

vaikka öljyn vaihdon tai jarruremontin opettelemisen. Kenttä on tosi monipuolinen, Kuusela kertoo.

Kuusela kannustaa oppilaita itse näiseen suunnitteluun. Pakollisia töitä ei juuri ole ja oppilaat saavat vaikuttaa siihen, mitä tunneilla tehdään.

– Paljon on sellaisia tilanteita, että oppilas tietää aiheesta enemmän kuin minä. Silloin on hienoa, että hän opastaa muita. On hienoa päästää sellainen kaveri näyttämään, joka oikeasti osaa, Kuusela kehuu oppilaitaan.

Ensimmäinen hirsikoulu

► Lähes samaan aikaan Taitotalon kanssa käynnistyi Pehulassa uuden koulun ja päiväkodin rakennustyöt. Peruskivi muurattiin elokuun puolivälissä. Toukoniemi kehaisee Pehulaan nousevan Sastamalan ensimmäisen hirsikoulun.

– Kaksikerroksisen hirsirakennuksen uumenissa on avara aula, vähän samaan tapaan kuin Vareliuksessa. Aulassa myös ruokaillaan. Luokkatilat ovat toisessa kerroksessa, alakerrassa ovat muun muassa käsityöluokat ja eskarin tilat, Toukoniemi esittelee.

Ari Kuuselan mukaan uudet tilat mahdollistavat konekannan laajentamisen ja nykyaikaisten työstömenetelmien oppimisen. Kun tilaa on enemmän, voidaan tehdä isompia töitä ja myös työturvallisuus paranee.

Koulussa on tilaa kolmelle päiväkotiryhmälle, eskarille sekä yksisarjaiselle ala-asteelle. Liikuntasali on samankokoinen kuin Suodenniemellä. Toukoniemi on silminnähden tyytyväinen Pehulan puitteisiin.

– On hieno etu, kun voit olla päiväkodista alakoulun loppuun samassa rakennuksessa. Esimerkiksi päiväkotilapset käyvät syömässä samassa

paikassa kuin koululaiset. Rakennuksen suunnittelussa tärkeintä on ollut huomioida lasten tarpeet ja tilojen toiminnallisuus. Jos ajatellaan Vareliusta, sillä suunnalla tonttikauppa käy. Uskomme, että uudella koululla on vaikutusta myös Äetsän vetovoimaan, Toukoniemi miettii.

Sastamalan tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi ja Astora-rakennuksen vastaava työnjohtaja Tuomas Pienimäki seuraavat työmaan etenemistä. Kuvaus-hetkellä käynnissä olivat välipohjan raudoitustyöt. Valmista pitäisi olla vuoden 2025 loppuun mennessä.

Mouhijärven yhteiskoulu viittä vaille valmis

Mouhijärven yhteiskoulu alkaa olla valmis. Koululaiset pääsevät muuttamaan uusiin tiloihin vuodenvaihteessa. Huolellisen suunnittelun tuloksena syntyi nykyaikainen koulu, joka palvelee mouhijärveläisiä lapsia ja nuoria vuosikymmenet.

Tutustu uuteen kouluun!

Videomateriaalia löydät asukaslehden digiversiosta: www.sastamala.fi

”Sastamalaan on ollut hyvä kotiutua”

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Anastasiia Polianetskan perhe viihtyy hyvin Sastamalassa. Alun perin Anastasiia ja hänen puolisonsa Volodymyr muuttivat Suomeen Ukrainasta työn perässä.

5-vuotias **Eva Polianetska** keinuu iloisena Kaalisaaren leikkipuistossa. Hänen pikkuveljensä **Myron** katselee keinumista rattaista eikä malttaisi vielä käydä päiväunille. On lauantai, ja perheen yhteinen vapaapäivä.

Viikolla perheen isä **Volodymyr** työskentelee yrityksessä, joka asentaa eri puolille Pirkanmaata ja Satakuntaa muun muassa portteja ja kaiteita. Lisäksi hän opiskelee Saksassa oppisopimuksella levyseppä-hitsaajaksi.

Anastasiia on opiskellut pedagogisen tutkinnon Ukrainassa ja valmis-
tunut Suomessa lähihoitajaksi. Hän on työskennellyt ukrainan kielen opettajana, tulkkina ja koulunkäynnin ohjaajana Marttilan koulussa. Eva on jo aloittanut päiväkodin pitkän kesäloman jälkeen ja Myrollekin se tulee syksyn aikana tutuksi, sillä Anastasiia on palaamassa vanhempainvapaalta takaisin työelämään.

Anastasiia Polianetskan perheessä puhutaan sekä suomea että ukrainaa.

Voimmeko puhua suomea?

➤ Anastasiia ja Volodymyr kertovat perheensä viihtyvän hyvin Suomessa. Heillä on oma, viihtyisä koti Kallialassa ja perhe arvostaa esimerkiksi suomalaisen neuvolan, päivähoiton ja terveydenhuollon toimivuutta. Hyvältä on tuntunut myös se, että harrastusmahdollisuuksia on paljon: Eva käy muskarissa ja on jo aiemmin harrastanut muun muassa perhejumppaa ja naperokamppailua.

– Meidät on otettu upeasti Suomessa vastaan. Naapurimme ovat ihania. Kun muutimme tänne, kysyin heiltä, voimmeko puhua yhdessä suomea, jotta opimme sitä paremmin. Naapurit vastasivat totta kai, Anastasiia kertoo.

Suomi tuli perheestä ensimmäisenä tutuksi Volodymyrille, kun hän tuli 17 vuotta sitten maatilalle Merimaskuun tekemään yliopisto-opintoihinsa kuuluvaa työharjoittelua. Opiskelun jälkeen hän sai työpaikan maatilalta Mouhijärveltä. Anastasiia muutti miehensä perässä Suomeen seitsemän vuotta sitten.

– Uusi elämäkokemus sopi silloiseen elämäntilanteeseemme hyvin. Pääsin lähes heti suomen kielen kurssille ja tämän jälkeen opiskelemaan Tredun lähihoitajaksi.

5-vuotias Eva nauttii vedestä, jonka pohjasta voi kerätä vaikkapa kauniita kiviä.

Perheen lapset ovat syntyneet Suomessa. Anastasiia kertoo, että alun perin heillä oli ajatus palata Ukrainaan, kun lapset alkavat olla kouluiässä. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti suunnitelmat, ja ainakin toistaiseksi perheen kotimaana pysyy Suomi.

Eva ja Myron käyvät vanhempineen mielellään Kaalisaaren leikkipuistossa ja nauttivat alueen maisemista.

Anastasiia ja Volodymyr Polianetski arvostavat suomalaisten ystävällisyyttä. Monesta naapurista ja työkaverista on tullut myös ystäviä.

Sastamalassa asiat on hoidettu hyvin

➤ Anastasiia ja Volodymyr ovat autta-
neen monin tavoin Ukrainasta Sastamalan alueelle paenneita ihmisiä. Anastasiia on kohdannut monia tänne muuttaneita perheitä myös työssään – ja luvannut, että hänelle saa soittaa vaikka keskellä yötä.

– Sastamalassa asiat on hoidettu hyvin ja ukrainalaiset ovat siitä kiitollisia. Ihmiset ovat tunteneet, että heidät huomioidaan henkilökohtaisesti.

Moni perhe on kysynyt Anastasiialta koulusta. Suomessa se alkaa tietysti

iässä, Ukrainassa lapsen sopivasta koulun aloituksesta päättävät vanhemmat. Koulun ei myöskään tarvitse hankkia itse esimerkiksi viikkoja tai kirjoitusvälineitä, vaan reppu riittää.

Anastasiian perhe on osallistunut Ukrainaa tukeviin keräyksiin – ja haluaa kiittää siitä, että moni muukin sastamalalainen on tehnyt samoin.

– Pyrimme elämään tavallista arkea, mutta toki meillä on jatkuva huoli. Vanhempamme asuvat Ukrainassa edelleen. He ovat halunneet jäädä sodasta huolimatta kotimaahansa, mutta ovat helpottuneita, että me olemme täällä turvassa.

Kahvikioski – pala ukrainalaista kulttuuria Sastamalaan

Perhe puhuu keskenään ukrainaa, mutta Eva ja vanhemmat osaavat myös suomea.

– Jotta pääsee mukaan yhteiskuntaan ja kulttuuriin, on tärkeää oppia hyvin suomen kieli. Kannattaa puhua kieltä rohkeasti, vaikka kaikki sanamuodot eivät heti olisikaan oikeita, Anastasiia sanoo.

Yhtä asiaa Anastasiia ja Volodymyr kertovat ihmetelleensä uudessa kotikaupungissaan.

– Mietimme usein, missä ihmiset juovat iltaisin yhdessä kahvia, kun kahvilat ovat kiinni, Anastasiia kertoo. Pariskunta päätti tarttua toimeen ja ryhtyä yrittäjiksi.

– Kotiseudullamme Ukrainassa on paljon kahvikioskeja, automaatteja, joista saa erilaisia kahveja. Me perustimme samanlaisen pisteen, Coffee Talkin, K-Citymarketille.

Pari kertoo, että kahvikioskeja olisi mahdollista pystyttää muuallekin – jos vain ensimmäinen osoittautuu kannattavaksi.

– Katsotaan, saammeko juurutettua ukrainalaisen kahvikulttuurin myös tänne.

Tukea kotoutumiseen

Kotouttaminen siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Sastamalassa työskentelee kotouttamiskoordinaattori **Pirjo Raunio**. Häneen voi olla yhteydessä (puh. 040 620 9264), jos kotoutumiseen tai työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät seikat askarruttavat. Palveluohjaaja **Sanna Pirttimäen** asiakasohjauksen vastaanotto on avoinna ilman ajanvarausta torstaisin klo 9–11 osoitteessa Asemakatu 15.

ANASTASIIAN VINKIT MAAHANMUUTTAJALLE

- On tärkeää oppia suomen kieli. Hakeudu kurssille ja puhu kieltä rohkeasti.
- Tutustu naapureihin. Kysy, voitteko puhua yhdessä suomea.
- Kohtaa toiset ihmiset avoimin mielin.
- Ole kiitollinen jokaisesta päivästä.
- Kun muutat uuteen maahan, kunnioita maata ja sen sääntöjä.

Kotoisa ja laadukas lähilukio

Nykyisen Vammalan lukion ensimmäiset ylioppilaat aloittivat opintonsa 120 vuotta sitten. Nykyään valkolakin painaa päähänsä Vammalan lukiossa vuosittain 80–90 opiskelijaa.

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen
Historiakuvat: Sastamalan seudun museo

Sanni Rusama ja Matti Maijala ovat tyytyväisiä lukiovalintaansa. Molemmat ovat yhdistäneet opintoihinsa itselleen tärkeän tavoitteellisen harrastuksen.

Ylempi kuva: Sotilastoimintaa Tyrvään Yhteiskoululla. **Alempi kuva:** Kuvassa vanha Yhteiskoulun rakennus ja vuonna 1962 valmistunut tiilinen siipirakennus, jota kutsuttiin "uudeksi puoleksi".

Lukio-opetusta 120 vuotta

Vammalan lukion edeltäjän Tyrvään yhteiskoulun toiminta alkoi 1.9.1904. Pääsykokeet pidettiin päivää aikaisemmin, ja syyskuun alussa koulussa aloitti opintonsa 30 oppilasta.

Yhteiskoulu toimi aluksi vuokratiloissa, ensimmäinen oma rakennus valmistui Marttilankadulle Tyrvään oluttehtaan tontille 1908. Rakennus tuhoutui tulipalossa 1920, ja vuotta myöhemmin valmistui kivinen Tyrvään Yhteiskoulun koulurakennus, jossa toimii nykyään Marttilan koulu ja jossa on myös lukion tiloja.

Talvisodan aikaan lukion toiminnassa oli kahdeksan kuu-kauden katkos. Koulun tiloissa toimi tuolloin paikallisten sotilasosastojen esikunta ja väestönsuojelukeskuksen kanslia. Jatkosodan aikana opiskelu jatkui poikkeusjärjestelyin ja lukukaudet olivat tavallista lyhemmät. Koulu oli osittain Puolustusvoimien käytössä.

Vuonna 1955 Tyrvään Yhteiskoulu muuttui valtion omistamaksi, ja 1973 oppilaitoksen nimi muuttui peruskoulu-uudistuksen yhteydessä Vammalan lukioksi. Nykyään Vammalan lukiossa opiskelee noin 300 opiskelijaa ja opettajia on reilu parikymmentä.

Vammalan lukiossa jokaisen opiskelijan opintopolku on henkilökohtainen.

Matti Maijala opiskelee urheilulinjalla ja pelaa lentopalloa VaLePan liigajoukkueessa. **Sanni Rusama** opiskelee lukion ohessa tavoitteellisesti kanteleen soittoa Sibelius-Akatemian nuorisokoulutuksessa. Molempien opintosuunnitelma on nelivuotinen.

– Vammalan lukio antaa hyvät valmiudet tulevaisuuteen. Täällä on joustava opetus, mikä mahdollistaa musiikin ja opiskelun yhdistämisen, Sanni Rusama sanoo.

Matti Maijala kertoo rakentaneensa opinto-ohjaajan kanssa oman lukujärjestyksensä niin, että sekä opiskelulle että lentopallolle on riittävästi aikaa.

– Haluan hoitaa opiskelun hyvin. Lentopallossa tavoitteeni on murtautua tällä kaudella Valepan avauskokoonpanoon ja kehittyä niin, että muutaman vuoden päästä voisin siirtyä ammattilaiseksi ulkomaille.

Matti Maijalan päämääränä on kirjoittaa ylioppilaaksi keväällä 2026. Sanni Rusama painaa valkolakin päähänsä ensi keväänä. Hänellä on jo takanaan ruotsin ja lyhyen matematiikan kirjoitukset. Tänä syksynä vuorossa ovat englanti ja uskonto. Tulevaisuudessa siintävät opinnot, jotka liittyvät tavalla tai toisella musiikkiin.

Omannäköisiä opintopolkuja

► Molemmat opiskelijat antavat arvoa sille, että lukiota voi käydä omalla paikkakunnalla.

– On tuntunut hyvältä saada asua vielä kotona ja käydä lukiota yhdessä monen jo aiemmin tutuksi tulleen ystävän kanssa, Sanni sanoo.

Kiitosta saavat myös lukion opettajat: koska oppilaitos ei ole kovin suuri, ehtivät opettajat ja opiskelijat tulla toisilleen tutuiksi. Tämä on Matista ja Sannista iso etu.

– Aina voi kysyä ja tarvittaessa saa apua. Tai jos esimerkiksi aamutreenit ja oppitunti osuvat päällekkäin, käytännön järjestelyistä on helpompi sopia, kun opiskelijat ja opettajat tuntevat toisensa, Matti sanoo.

120-vuotiaassa Vammalan lukiossa opiskelee tällä hetkellä 298 opiskelijaa. Urheilulinjalla heistä on noin 40, Matti Maijalan lisäksi Valepan liigajoukkueessa pelaa **Anselmi Ryyppä**. Tänä syksynä lukiossa aloitti myös shakkilinja.

– Haluamme tarjota opiskelijoille omannäköisiä opintopolkuja, joihin voi yhdistää tavoitteellisen urheilun tai muun harrastuksen, lukion rehtori **Leeni Kirvesmäki** sanoo.

Ajatus lukion perustamisesta nykyisen Sastamalan alueelle syntyi alun perin toukokuussa 1904 apteekkarin luona ompeluseuroissa. Pastori **Törnwall** harmitteli, että nuoret on lähetettävä oppiin pois kotipaikkakunnalta esimerkiksi Tampereelle. Tyrvään yhteiskoulu avasi ovensa jo samana syksynä.

– Sama ajatus kantaa edelleen. Haluamme olla monipuolinen ja tasokas paikallinen lukio, jolloin ylioppilaaksi haluavien ei tarvitse lähteä opiskelemaan muualle, Kirvesmäki sanoo.

Matti Maijan kanssa kuvassa lukiossa yhteiskuntaoppia ja historiaa opettava Jarmo Viitanen.

Yhdessä liikkeelle

Teksti ja kuvat: Tiina Laaninen

Sulkaapallo liikuttaa Katjaa, Erkkiä, Kalevia ja Petriä neljä kertaa viikossa. Kaupungin liikuntapalveluiden avulla toisensa löytänyt nelikko kannustaa myös muita liikkumaan, vaikka takana olisi pitkä tauko tai kynnyks tuntuisi muuten isolta.

Katja Sarilahdella, Erkki Pajarilla, Kalev Piirillä ja Petri Vuorisella oli vielä vuosi sitten sama tilanne kuin monella muullakin: kaikki tiesivät, että oman terveyden ja hyvinvoinnin kannalta liikuntaa olisi lisää, mutta yksin se tuntui vaikealta.

Kaupungin liikuntaneuvoja **Maria Liuksiala-Tuomisto** tutustui kaikkiin neljään työssään: yhden hän tapasi liikuntalähteen takia, toinen otti yhteyttä sadakseen kuntosaliohjelman. Kolmas tuli tutustumaan kirjastolle kaupungin järjestämään tasapainojumppaan ja neljäs osallistui vesijumppaan. Osa nelikosta osallistui myös kaupungin järjestämään Kevyesti liikkeelle -ryhmään, jonka tarkoituksena on toimia lähtölaukauksena uuteen, liikkuvampaan ja terveellisempään elämään.

– Kalevin kanssa tuli puheeksi sulkaapallo ja tiesin, että muutkin saattaisivat kaivata liikkuvia kavereita ja niin ehdotin yhteisiä pelejä, Liuksiala-Tuomisto sanoo.

Viime talven aikana nelikosta muodostui tiivis peliporukka, joka omien sanojensa mukaan nauttii hikoilusta ja nauramisesta yhdessä.

– Mieluusti otamme silti uusia pelaajia mukaan, sillä yhdessä liikkuminen on mukavaa ja kun tietää, että toiset odottavat pelaamaan, tulee harrastukseen lähdettyä, Vuorinen toteaa.

Tukea ja neuvoja liikunnan aloittamiseen

➤ Sastamalan kaupungin liikuntaneuvonta tarjoaa matalan kynnyksen tukea liikkumiseen. Kaupunki järjestää erilaisia ryhmiä, jotka ovat kaikille avoimia ja osa myös maksuttomia. Kevyesti liikkeelle -ryhmä kokoontuu keskiviikkoisin kaupungin rantasaunalla Vammalassa, tämän lisäksi liikuntaryhmiä on kirjastolla ja Vinkin vapaa-aikakeskuksessa.

Liikuntaneuvojat antavat myös henkilökohtaista yksilöneuvontaa niille, joilla on terveydenhuollosta saatu liikuntalähte tai jotka liikkuvat muuten terveytensä kannalta liian vähän.

– Liikuntaneuvonnassa sain kädestä pitäen apua alku- ja loppuverryttelyyn sekä henkilökohtaisesti tehdyn kuntosaliohjelman, Petri Vuorinen sanoo tyytyväisenä.

Liuksiala-Tuomisto kannustaa jokaista harrastamaan vähintään kunto- liikuntaa.

– Meihin kannattaa ottaa rohkeasti yhteyttä, jos liikuntaan on syystä tai toisesta tullut tauko ja aloittaminen tuntuu vaikealta. Jo pienellä liikunnan lisäämisellä voi olla merkittävä vaikutus terveyteen, Liuksiala-Tuomisto sanoo.

Liikunta-neuvonta

Maksuton ja yksilöllinen liikuntaneuvonta on tarkoitettu kaikenikäisille sastamalaisille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän. Liikuntaneuvontaan pääsee liikkumislähetteellä tai ottamalla itse yhteyttä liikuntaneuvojiin:

Maria Liuksiala-Tuomisto
040 136 6264
maria.liuksiala@sastamala.fi

Mirva Saarinen
050 520 4219
mirva.saarinen@sastamala.fi

Sulkaapallon pelaaminen yhdessä on hauskaa ja se kohottaa myös kuntoa.

Liikuntaneuvoja Maria Liuksiala-Tuomisto (keskellä) kannustaa jokaista harrastamaan vähintään kunto- liikuntaa. Jos alkuun pääseminen on hankalaa, apua ja vinkkejä voi kysyä liikuntaneuvonnasta. Erkki Pajarilla (vas.), Kalev Piirillä, Katja Sarilahdella ja Petri Vuorisella on tästä hyvät kokemukset.

Sastamalan kaupungin aikuisten liikuntaryhmät syksyllä 2024

- Matalan kynnyksen palloiluryhmä tiistaisin klo 14–15 Vinkin vapaa-aikakeskuksessa (maksuton)
  - Kevyesti liikkeelle -ryhmä keskiviikkoisin klo 10.00–12.00 kaupungin rantasaunalla Vammalassa (maksuton)
  - Tasapainojumppa keskiviikkoisin klo 10.00–10.45 pääkirjastolla
  - Pysytään pystyssä -ryhmä torstaisin klo 9.30–11.30 kaupungin rantasaunalla Vammalassa (maksuton)
  - Kuntosaliryhmä torstaisin klo 12–13 Vinkin vapaa-aikakeskuksessa
- Tietoa liikuntapalveluiden muista ryhmistä ja aikatauluista osoitteessa uusi.kuntapalvelut.fi/sastamala

Kaalisaaren ulkokuntosal

Koirapuistossa riittää nuuhkittavaa

Teksti ja kuvat: Jaakko Pirttikoski

Sastamalassa on varattu useana vuonna 50 000 euron määräraha osallistuvaan budjetointiin. Viime vuoden määrärahoilla valmistui Kallialaan kauan odotettu koirapuisto, joka on otettu vastaan riemukkaiden haukkujen kera. Virallisesti puisto avattiin 24. toukokuuta ja avajaisiin osallistui kymmeniä koiria omistajineen.

Pimu nuuhkii kiven reunasta kaverin jättämää hajujälkeä. Vaikka juuri nyt puistossa on rauhallista, tassun jäljistä ja Pimun ahkerasta haistelusta huomaa koirapuiston olleen kesän ahkerassa käytössä.

Varilassa asuva **Matti Puhakka** laskee, että he taitavat olla koirapuistossa toista kertaa. Omakotitalon isossa pihassa Pimulla on puuhaa ja tilaa liikkua, mutta Puhakka muistuttaa, ettei kaikilla ole samaa mahdollisuutta. Vaikkapa kerrostalossa asuvalle koiralle tilava ja avara puisto on hieno kokemus.

– Pimu on omassa pihassa vapaana, siinä se tykkää katsella ohi kulkevia

ihmisiä, mutta ei lähde omille teilleen. Asiakas sitä joskus ihmetteli, hänen omaa koiraansa olisi kuulemma etsitty samassa tilanteessa koko kylän voimin ainakin viikko, Puhakka kertoo.

Ympäri aidatussa koirapuistossa vilkkaammankin koiran uskaltaa laskea vapaaksi. Mukavuutta lisää myös puiston jakautuminen kahteen osaan. Pimu pääsi isojen koirien aitaukseen, samasta sisäänuloportista avautuu toinen alue pienille koirille.

Pimu viilettää metsän siimeksessä ja pysähtyy välillä. Kun Matti kutsuu Pimua kuvattavaksi, puistossa kaikki muu kiinnostaisi selvästi enemmän kuin isäntä ja kameran kanssa häääävä toimittaja.

Puiston portin puoleinen alue on hakkeen ja hiekan seoksella päällystettyä avointa temmellyskenttää, peremältä mäenrinteestä löytyy luonnon-tilaista metsää kivineen ja kantoineen.

Koirapuisto sijaitsee Kallialassa, Pohjois-Vammalassa osoitteessa Teollisuuskatu 9. Autoille on varattu pysäköintialue Teollisuuskadun varressa sadan metriä päässä koirapuiston portista.

Matti Puhakka ja Pimu pistäytyivät Kallialan koirapuistossa. Kaupunkilaisten toivoma puisto on otettu vastaan riemukkaiden haukkujen saattelemana.

Äetsän koulun taidetalo – yhteisöllistä katutaidetta

Äetsässä päästiin kesäkuussa taiteilemaan purettavan koulun seinään kylän nuorten ja aikuisten voimin. Projektia ohjasi lasten ja nuorten katutaideyhdistys Sirkusrakkauspumpumin vetäjä. Projektin jatkoksi koulun päätyseinä sai vielä Salla Ikosen taiteileman upean muraalin.

Seitsemän uutta kohdetta

Tänä vuonna osallistuvan budjetoinnin teemana oli kaupunkiympäristön kehittäminen. Ideariihi tuotti yhteensä 17 aihiota, joista seitsemän hanketta valmisteltiin jatkoon.

Rahaa myönnettiin Kiikan Jokisivun rannan oleskeluryhmän hankintaan 2 500 euroa, Suodenniemen Kelarannan leikkivälineeseen 7 000 euroa, rantojen ja luontopolkujen penkkien ja pöytien hankintaan 10 000 euroa, Kaalisaaren ulkoliikuntasalin esteettömään kulkuun 2 500 euroa, Äetsän koulun taidetalo-

hankkeeseen 7 000 euroa, Rusun reitin latupohjan kunnostukseen Lantulassa 8 800 euroa ja esitystekniikan hankkimiseen Vammalan Seukulle 8 800 euroa. Seuraava osallistuvan budjetoinnin kierros käynnistyy taas alkuvuodesta, kun kaupunkilaiset saavat ideoida uusia kehityshankkeita.

Osallistuva budjetointi = kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa ideoimalla ja äänestämällä mihin osa kaupungin talousarviosta käytetään

Ollut käytössä Sastamalassa kolmena vuonna.

Vuosina 2023 ja 2024 teemana kaupunkiympäristön kehittämiseen liittyvät hyvinvointia edistävät pienhankkeet.

Vuonna 2022 pilotissa teemana nuorten hyvinvointi.

Seuraavaa vuotta koskevat linjaukset tehdään talousarviovalmistelussa.

Kaikille kuntalaisille avoin ideointivaihe vuoden alku-puolella.

Äänestysvaihe keväällä.

Päätöksenteko alkukesästä, jonka jälkeen hyväksytyjen hankkeiden toteutukset sovittujen aikataulujen mukaisesti.

Sastamala tarjoaa kehykset omannäköiselle elämälle.

Sastamala on turvallinen pieni suuri kaupunki,
jossa ihmisen on hyvä elää ja yrittää. Sastamala tarjoaa
luonnonläheisen ja viihtyisän asuinympäristön,
toimivat palvelut ja liikenneyhteydet.

SASTAMALA

www.sastamala.fi